

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Nova deinde mandata illi dat, sumpta partim ex veteribus, quæ heic explicantur vel illustrantur, partim de novo addita. Ea mandata recensentur. De ordinationibus Episcoporum cum consensu ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

perbiam, & quod provisum est ad concordiam, tendis ad noxam. Quod ut necesse habemus ita dicere, non de parvo animi dolore procedit. Me ipsum enim quodam modo trahi in culpam sentio, cum te à traditis tibi regulis immodicè discessisse cognosco. Addit postea Leo non debuisse illum tam atrociter commoveri adversus Atticum, & ad se referbere antè debuisse de causa ejus, ut ipse judicaret an legitima esset illius excusatio, cum in mandatis accepisset Anastasius ut si quæ causa major incideret in provinciis Illyricianis, eam relatione sua deduceret ad apostolicæ sedis examen. Multum stupeo, frater carissime, sed & plurimum doleo, quod in eum de quo nihil amplius indicaveras quam quod evocatus adesse differret, & excusationem infirmitatis obtenderet, tam atrociter & tam vehementer potueris commoveri; præsertim cum etiamsi tale aliquid mereretur, expectandum tibi fuerat quid ad tua consulta rescriberem. Et rursum: Etiamsi quid grave intolerandumque committeret, nostra erat expectanda censura, ut nihil prius ipse decerneres quam quod nobis placeret agnosceres. Tum, ne deinceps similis scandali materia suboriri posset, instruendum esse eum ait, ut post præteritorum malorum experimentum remedia præparentur venturis. Ac ne putaret Anastasius cuncta sibi licere, usurpatorem eum vocat apertis verbis, dum ait præminere quidem debere in illis provinciis episcopatus ejus fastigium, sed amputandum esse totius usurpationis excessum. Hæc sunt ejus verba: *Necesse est post multarum experimenta causarum sollicitius prospici & diligentius præcaveri quatinus per spiritum caritatis & pacis omnis materia scandalorum de Ecclesiis Domini quas tibi commendavimus auferatur, præminente quidem in illis provinciis episcopatus tui fastigio, sed amputato totius usurpationis excessu.*

II. Sic castigato increpatioque Anastasio, Leo nova dat mandata, sumpta partim ex veteribus, quæ heic vel explicantur vel illustrantur, partim de novo addita. Primum quidem decernit ut Illyricianarum provinciarum Metropolitanis sua jura serventur, ita tamen ut illi à regulis præstitutis nulla aut negligentia aut præsumptione discedant, quod respicit obedientiam quam illos Thessalonicensi Episcopo debere certum erat Leoni. Deinde verat secundum canones ne ad episcopatum laici aut neophyti promoveantur, nec qui secundæ conjugis sit maritus, neque qui viduam duxit uxorem, etiamsi bonæ vitæ testimonio fulciantur; cum sacerdotum tam excellens sit electio, ut hæc quæ in aliis membris Ecclesiæ non vocantur ad culpam, in illis tamen habeantur illicita. Tertiò edicit ne Subdiaconis liceat esse ma-

De Neophytorum ordinatione vide supra lib. 1. cap. 8. p. 6.

ritis, ita ut hi qui habent uxores, sint tanquam non habentes, & qui non habent, permaneant singulares, id est, uxores ducere non præsumant. Antiquis canonibus constitutum erat, quemadmodum dictum est in primo libro hujus operis, uti Episcopi, Presbyteri, & Diaconi ab uxoribus abstinerent. Quæ lege licitum videbatur Subdiaconis habere conjuges, etiam post Siricij constitutionem. At Leo Subdiaconis Illyricianis prohibet connubium carnale, ad exhibendam perfectæ continentiæ puritatem. Tum confirmat præfata statuta de continentia Episcoporum, Presbyterorum, & Diaconorum, decernens eos gradibus suis esse indignos qui se à voluptate uxoria necdum frænasse deteguntur. Quartò præscribit modum faciendarum electionum episcopalium, & ut nullus invitis & non petentibus ordinetur. Quod fortassis scriptum est adversus Metropolitanum Achaïæ, id est, Corinthiensem Episcopum, qui Thespiensibus invitis & repugnantibus incognitum & antè non visum Episcopum consecraverat, ut testatur ipse Leo in citata epistola ad Metropolitanos per Achaïam provinciæ constitutos. Quintò jubet ut postquam electio facta fuerit in quapiam provinciarum Illyricianarum Ecclesia, Metropolitanus electi Episcopi ad Thessalonicensem referat de persona ejus & de clericali plebisque consensu, ut ordinationem rite celebrandam Thessalonicensis Episcopi firmer auctoritas. Ex quo intelligimus quid sibi voluerint Leo & prædecessores ejus Romani Pontifices, cum decernerent uti servatis Metropolitanorum privilegiis, nullus inconsulto Thessalonicensi Episcopo per illas provincias ordinaretur antistes. Quia tamen ingens illa potestas maturo & decocto judicio indigebat, ut Leonis verbis utamur, Anastasium monet ut postquam illi constiterit electionem rite ac legitime factam esse, nihil moræ aut difficultatis afferat ordinationi, ne gregibus Domini diu desit cura pastorum. Idem circa Metropolitanorum ordinationes statuit servari, jubens ut Metropolitanus defuncto, cum in locum ejus alius fuerit subrogandus, provinciales Episcopi ad civitatem metropolitani conveniant, ut omnium Clericorum atque omnium civium voluntate discussa, ex Presbyteris ejusdem Ecclesiæ vel ex Diaconis optimus eligatur. Excludit ergo Subdiaconos à dignitate episcopali, qui avodemum Urbani secundi ad eam dignitatem accedere permitti sunt, ut dicitur infra. Cum verò facta sic fuerit electio Metropolitanus Episcopi, de persona ejus ante ordinationem referendum esse pronuntiat ad Anastasium, decernens irritam esse ordinationem quæ

Vide Istoria Populi Romani lib. 1. cap. 11.

Vide supra lib. 1. cap. 1. p. 6.

Vide Istoria Populi Romani lib. 1. cap. 11. p. 11.

De Istoria Populi Romani lib. 1. cap. 11. p. 11.

De Istoria Populi Romani lib. 1. cap. 11. p. 11.

Vide Istoria Populi Romani lib. 1. cap. 11. p. 11.

quæ extra conscientiam ejus præsumeretur. *sicut enim, inquit, justas electiones nullis dilationibus volumus fatigari, ita nihil permittimus te ignorante præsumi.*

III. Sequens caput pertinet ad gravissimum caput disciplinae, quod in causarum judicio versatur. Decernit itaque secundum decreta patrum ut bina per annum in unaquaque provincia Episcoporum Concilia celebrentur, in quibus de omnibus querelis quæ inter diversos Ecclesie ordines nasci adsolent judicetur. Quod si causa quæpiam gravis sive major inciderit, quæ provinciali nequeat examine definiri, præcipit ut provincia illius Metropolitanus relationem de toto hoc negotio mittat ad Episcopum Thessalonicensem, simulque partes ad illum veniant. Quod si coram positis partibus res non fuerit sopita judicio Anastasij, ad Romani Pontificis cognitionem quicquid illud est transferendum esse. Hic locus, minimè alioquin obscurus, lucem accipiet ex prima Leonis epistola ad Anastasium, qua illi vices suas committit per Illyricum. Servata ergo synodis provincialibus auctoritate, tum demum de causis illius provinciae ad Anastasium fieri debere relationem sancit, si causæ quæ illic natae fuerint, in provinciali non potuerint examine terminari. Quod si quæ causa ita gravis fuerit, ut neque in synodo provinciali, neque in majore synodo sub præsentia Anastasij potuerit definiri, consulendam esse apostolicam sedem per literas Anastasij, ut sedis istius examine finiatur, pro traditione veteris instituti & debita apostolicæ sedis reverentia. Quænam autem fuerint causæ illæ, sic statim explicat Leo, nimirum majores, id est, difficiles & arduæ, quæ gravissimis contradictionibus jactatæ sunt in provinciis, tum etiam eorum qui causa in provinciali examine ceciderant appellationes ad Pontificem Romanum. *Ut enim, inquit, auctoritatem tuam vice nostra exercere te volumus, ita nobis quæ illic componi non potuerint, vel qui vocem appellationis emisserit, reservamus.* Id ipsum reperit in fine epistolæ ad Episcopos Metropolitanos per Illyricum constitutos, his verbis: *Si quæ verò causæ graviores vel appellationes emerferint, eas sub ipsius relatione ad nos mitti debere decrevimus, ut nostra secundum ecclesiasticum morem sententia finiantur.*

IV. Transit postea Leo ad ambitionem quorundam Episcoporum. Olim paupere adhuc Ecclesia, cum pro nomine Christi certatim gloriosa in certamina ruebatur, quando dubium non erat episcopatum esse veluti gradum quandam ad crudelissima supplicia, nullus ambitioni locus erat, & Episcopi ut plurimum ordinabantur invitati. Post

Tom. II.

fundatam deinde ac stabilitam apud omnes ubique gentes fidem Christianam, cum martyria defuissent, cum Episcopi cœpissent in honore esse, crevissetque opes, episcopatus, ut Sulpitius Severus ait, pravis ambitionibus appeti cœperunt. Tandem eò ventum est ut Episcopi minorum sedium avaritiæ & ambitionis stimulis incitati, spretis civitatibus suis, ad majores aspirarent; ut docet eleganter Osius in canone primo Sardicensi, his verbis: *Non minus mala consuetudo quam perniciofa corruptela funditus eradicanda est, ne cui liceat Episcopo de civitate sua ad aliam transire civitatem. Manifesta est enim causa qua hoc facere tentat, cum nullus in hac re inventus sit Episcopus qui de majore civitate ad minorem transiret. Unde apparet avaritiæ ardore eos inflammari, & ambitioni servire, & ut dominationem agant.* Præcipit igitur Leo, ut si quis Episcopus, civitatis suæ mediocritate despecta, administrationem loci celebrioris ambierit, & ad majorem se plebem quacunque ratione transfulerit, & à cathedra pellatur aliena, & propria careat; ut nec illis præsideat quos per avaritiam concupivit, nec illis quos per superbiam sprevit.

V. Sequenti capite Leo supremum Thessalonicensis antistitis imperium sancit in provincias Illyricianas. Nam cum statuisset ne quis alienum Clericum invito proprio ipsius Episcopo susciperet, aut sollicitaret, nisi forte ex placito caritatis id inter dantem accipientemque conveniret, edicit ut Clericus transfuga ad Ecclesiam suam reducatur cum auctoritate Metropolitanæ illius provinciae; si verò longius recesserit, id est, ex sua provincia in aliam provinciam Illyricianam contulerit, revocandum esse cum auctoritate Episcopi Thessalonicensis, quæ ad cunctas provinciarum illarum causas porrigebatur.

VI. Reliqua istorum mandatorum capita pertinent ad celebrationem Conciliorum generalium Diceceseos Illyricianæ. Edixerat Leo, præcludere studens viam ambitioni ac fastui, uti diximus, id servandum esse, ut generale Concilium non frequenter, neque pro levibus causis, congregaretur, sufficeret porro binos ternosve Episcopos de singulis provinciis adesse, vitandis sumptibus, & propter fatigationem Episcoporum è longinquo venientium. Nunc itaque, tanquam exprobraret præteritam temeritatem, jubet Anastasium in evocandis Episcopis esse moderatissimum, ne per majoris diligentiae speciem fraternis gloriari videretur injuriis. Atamen si causa aliqua major erit, ob quam rationale ac necessarium sit fraternum advocare conventum, tum verò ait posse congregari synodum, sic tamen ut necesse non sit omnes

L

Vide libellum Prophanis apud Socrum lib. 1. cap. 11.

Vide supra lib. 1. cap. 1. §. 6.

Vide libellum de iudic. cap. 1. §. 7.

De iudic. cap. 1. §. 7. & 8.

In l. de iudic. ad Anastasium, apud Socrum, pag. 110.

Vide Notam ad Leo. pag. 114. & ad Concilium Nicaen. lib. 1. cap. 1. §. 11.

Vide supra cap. 1. §. 9.